

Sebastian Mikołajczyk

Święty Franciszek Salezy – patron dziennikarzy

Scenariusz lekcji religii do Orędzia papieża Franciszka na 51. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu

Dla klas IV-VII

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- analiza i interpretacja myśli zawartej w Orędziu papieża Franciszka na 51. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu;
- kształtowanie postawy do głoszenia pozytywnych wiadomości;
- poznanie życia św. Franciszka Salezego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiedza:

- po katechezie uczeń wymienia fakty z życia św. Franciszka Salezego;
- po katechezie uczeń wylicza, poprzez jakie media może dotrzeć do informacji;
- po katechezie wyjaśnia, jak wiadomości wpływają na życie.

Umiejętności:

- po katechezie uczeń wybiera i ocenia w mediach dobre i złe wiadomości;
- po katechezie uzasadnia, jak ważna jest „dobra nowina” do zbawienia.

Postawy:

- uczeń deklaruje gotowość do szerzenia „dobrej nowiny”.

Formy organizacji zajęć: praca indywidualna, w parach, grupowa.

Metody dydaktyczne: rozmowa kierowana, porządkowanie faktów biograficznych, skojarzenia, klasyfikacja informacji, sformułowanie SMS-a lub krótkiej wiadomości na Facebooku.

Środki dydaktyczne: okulary, rozsypanka, gazety, czasopisma.

Schemat zajęć

I. Wprowadzenie

1. Propozycja modlitwy na rozpoczęcie zajęć: *Akt wiary*.
2. Nauczyciel wprowadza w rozmowę, prezentując klasie okulary: do czytania, przeciwsłoneczne, z kolorowymi oprawkami.
3. Prowadzimy rozmowę kierowaną:
 - Do czego służą okulary?
 - Dlaczego niektórzy ludzie muszą nosić okulary?
 - Jak widzimy świat, kiedy założymy okulary przeciwsłoneczne?
 - Dlaczego wydarzenia w szkole, w domu, na świecie ludzie odbierają i oceniają różnie?
 - Dlaczego przez okulary widzimy świat, kolegów inaczej niż bez nich?
 - W jaki sposób wydarzenia polityczne, społeczne mogą prowadzić do niezgody?
 - Kto i jak powinien dbać o to, aby społeczeństwo mogło poznać prawdziwe informacje o zdarzeniach na świecie?

4. Nauczyciel zapowiada, że na zajęciach poznamy św. Franciszka Salezego – patrona dziennikarzy. Prezentujemy obraz świętego (pobieramy go ze stron internetowych). Możemy zażartować, że chyba nie nosił okularów, ponieważ na obrazach jest przedstawiany bez nich.

5. Praca w parach. Każdy zespół otrzymuje komplet pociętych pasków papieru (rozsypanka) z zapisanymi faktami biograficznymi z życia św. Franciszka Salezego, polecamy uczniom ułożenie ich w biogram, następnie uczniowie mają wybrać 7 faktów i zapisać do zeszytu w formie notatki. W klasach VII i VIII utrudniamy zadanie – polecamy, aby zapisali do zeszytu notatkę w tabeli: w lewej kolumnie fakty, po prawej wnioski: czego nas uczy dana postawa świętego.

Biografia św. Franciszka Salezego (rozsypanka do pracy w parach):

- Urodził się 21 sierpnia 1567 roku w zamożnej rodzinie we Francji.
- Naukę rozpoczął w wieku 6 lat.
- Matka pielęgnowała w nim pobożność, ojciec pragnął, aby wyrósł na człowieka uczciwego i wysoko postawionego w społeczeństwie.
- W wieku 15 lat udał się na studia uniwersyteckie do Paryża, w kolegium jezuitów studiował także literaturę klasyczną, a na Sorbonie teologię.
- Podczas studiów przeżył kryzys wiary trwający 6 tygodni, po nim złożył Matce Bożej ślub czystości i zobowiązał się do codziennego odmawiania Różańca.
- Po ukończeniu studiów teologicznych Franciszek, spełniając życzenie ojca, udał się do Padwy, by studiować prawo kanoniczne i świeckie, studia zakończył doktoratem.
- Po ukończeniu studiów pielgrzymował po Włoszech, po powrocie oznajmił, że wybiera stan kapłański, spotkał się ze sprzeciwem ojca.
- W 1593 roku przyjął święcenia kapłańskie.
- W 1599 roku papież Klemens VIII mianował Franciszka biskupem.
- W roku 1602 został biskupem Genewy.
- Jest współzałożycielem zakonu wizytek.
- Jedno z najbardziej popularnych jego dzieł zawiera duchowe rady dla osób świeckich pragnących żyć radami Ewangelii.
- Zmarł 28 grudnia 1622 roku.
- Został beatyfikowany 28 grudnia 1961 roku.
- 16 listopada 1877 roku otrzymał tytuł doktora Kościoła.
- Kanonizacja odbyła się w 1923 roku.
- W 1923 roku papież Pius XI ogłosił go patronem pisarzy i dziennikarzy katolickich.

Puenta

Z jego życiem związana jest pewna historia:

W rok po święceniach kapłańskich 27-letni Franciszek Salezy otrzymał od biskupa zadanie ponownego przywrócenia dla Kościoła katolickiego licznych mieszkańców kantonu Chablais, którzy pozostając poddani katolickiego księcia Sabaudii, ulegli wpływowi kaznodziejów kalwińskich i porzucili wiarę rzymską. Zadanie było trudne i poprzednikom młodego kapłana nie udało się go wypełnić. Początkowo również jego starania nie odnosiły skutku, nikt go nie chciał słuchać, aż do czasu, gdy za namową pani de Charmois zaczął pisać traktaty w formie krótkich artykułów objaśniających prawdy wiary chrześcijańskiej. Teksty były przepełnione pasterską miłością i z troską o dusze wiernych. Co tydzień mieszkańcy okolicy

znajdowali pod swoimi drzwiami drukowane homilie, napisane językiem żywym i obrazowym, podejmujące konkretne tematy i jasno przedstawiające problem. Było to więc prekursorskie wykorzystanie prasy w ewangelizacji, które pozostaje do dziś dla mediów katolickich wzorem i wskazówką, tym bardziej że dzieło św. Franciszka odniosło spektakularny sukces i wiele „zaginionych owieczek” powróciło na łono Kościoła¹.

II. Analiza Orędzia na 51. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu

1. Wprowadzamy uczniów w tematykę zajęć: Papież każdego roku pisze do dziennikarzy orędzie.

2. Uczniowie podają skojarzenia ze słowem orędzie, zapisujemy je na tablicy.

Nauczyciel dopowiada: Orędzie to przemówienie bardzo ważnej osoby, np. prezydenta, papieża do społeczeństwa, wiernych. Takie orędzie papież Franciszek skierował w tym roku po raz 51 do ludzi mediów i wszystkich, którzy z nich korzystają. Dzień ten obchodzi się w Polsce w trzecią niedzielę września.

3. Praca grupowa (dzielimy klasę na 4 grupy):

Każda grupa dostaje czasopismo, gazetę. Zadaniem uczniów jest wypisać w jednej kolumnie informacje, które zasmucają, w drugiej te, które wywołują uśmiech. Uczniowie przedstawiają swoje wyniki na forum klasy:

- Jakie informacje możemy wyczytać w gazetach?
- Gdzie możemy znaleźć informacje dotyczące np. sportu, pogody?

4. Wprowadzamy w następny etap lekcji: W gazetach możemy znaleźć bardzo dużo dobrych wiadomości. W Piśmie Świętym taką dobrą wiadomością jest Dobra Nowina.

Rozmowa kierowana:

- Kto głosił Dobrą Nowinę?
- Kto jest wezwany do głoszenia Dobrej Nowiny tak jak apostołowie?

5. Papież w tegorocznym orędziu apeluje do dziennikarzy, aby informacje przekazywane czytelnikom były prawdziwe, rzetelne. Wyświetlamy na ekranie lub rozdajemy uczniom kopie fragmentu tegorocznego orędzia:

„(...) chciałbym, abyśmy wszyscy starali się przezwyciężyć to często nas ogarniające uczucie niezadowolenia i zrezygnowania, pogrążające w apatii, rodzące lęki lub wrażenie, że złu nie można postawić granic”.

6. Praca w parach (dla klas: VII-VIII). Zadanie polega na przygotowaniu reklamy – temat: Jak postawić granice złu?

lub

7. Zadanie w parach (dla klas: IV-VI).

- Napisz SMS-a lub wiadomość na Facebooku do kolegi, że najważniejszą informacją dla każdego człowieka jest Dobra Nowina.

III. Zakończenie katechezy

¹ E. Adameczyk, *Franciszek Salezy – prorok miłości, patron dziennikarzy katolickich*, <http://www.niedziela.pl/artukul/24067/nd/Franciszek-Salezy---prorok-milosci-patron> (dostęp: 7 sierpnia 2017).

W Internecie można znaleźć portal pod nazwą: *Dobre wiadomości*. Serwis *pozytywnych wiadomości*, gdzie warto przeczytać inspirujące artykuły, podzielić się dobrymi wiadomościami. Założyciele portalu tak napisali o sobie:

„Portal *Dobre Wiadomości* jest odpowiedzią na panoszący się wszędzie dramat, wszechobecną reklamę, politykę, celebryckie plotki oraz przygnębiające informacje dotyczące każdej sfery życia oraz przyszłości. Taka medialna papka nie wnosi nic twórczego do życia, a jedynie kradnie nasz czas i energię. Oszukuje, że życie nie ma do zaoferowania nic pozytywnego (...) To nieprawda, że jedyne, co dzieje się na tej planecie to katastrofy, wojny, przestępstwa seksualne, skandale, roszady polityczne, oszustwa czy kryzysy ekonomiczne. Każdego dnia i o każdej godzinie wydarza się wiele wspaniałych rzeczy, a ludzie dokonują pięknych, chwalebnych czynów, które wyrażają głębokie wartości, takie jak miłość, radość, współczucie, empatia, lojalność, uczciwość, życzliwość, troska czy gotowość dzielenia się. Różnica między umysłem a sercem jest taka, że ten pierwszy wyszukuje, skupia się i karmi negatywnymi, natomiast serce zawsze koncentruje się i wyraża to, co piękne, konstruktywne oraz szlachetne. To nie znaczy, że serce unika bólu czy nie dostrzega cierpienia. Ono po prostu nie robi z tego sensacji. Kiedy jest prawdziwa możliwość działania czy zmiany – zachęca do niej i ją wspiera. (...)

Nie ma większego znaczenia, czy przekazywane przez nas «dobre wiadomości» wydarzyły się przed godziną, wczoraj czy kilka tygodni temu. Każda z nich wywiera ten sam pozytywny wpływ... i na tym polega jej magia!

Zapraszamy do odwiedzania nas jak najczęściej!”².

Propozycja modlitwy na zakończenie:

Litania do św. Franciszka Salezego³

Kyrie elejson, Chryste elejson, Kyrie elejson.

Chryste usłysz nas, Chryste wysłuchaj nas.

Ojczy z nieba, Boże, **zmiłuj się nad nami**.

Synu, Odkupicielu świata, Boże,

Duchu Święty, Boże,

Święta Trójco, Jedyny Boże,

Święta Mario, **módl się za nami**.

Święty Franciszku,

Święty Franciszku, naśladowco Chrystusa,

Święty Franciszku, pełen darów Ducha Świętego,

Święty Franciszku, do Boskiej woli się stosujący,

Święty Franciszku, światło Kościoła,

Święty Franciszku, obrońco wiary,

Święty Franciszku, dobry pasterzu,

Święty Franciszku, przykładzie pokory,

Święty Franciszku, miłośniku ubóstwa,

Święty Franciszku, obrazie cichości,

Święty Franciszku, pomocniku pokutujących,

Święty Franciszku, ucieczko grzesznych,

Święty Franciszku, podpora ubogich,

Święty Franciszku, lekarzu utrapionych,

Święty Franciszku, naśladowco Apostołów,

² <http://dobrewiadomosci.net.pl/category/inspirujace-teksty/> (dostęp: 8 sierpnia 2017).

³ http://wduchuswietym.com/index.php?option=com_content&view=article&id=449:litania-do-sw-franciszka-salezego&catid=84&Itemid=739 (data dostępu: 7 sierpnia 2017).

Święty Franciszku, ozdobo wyznawców,
Święty Franciszku, założycielu zakonu Nawiedzenia.

Módlmy się: Boże, z Twojej woli dla zbawienia ludzi św. Franciszek Salezy, biskup, stał się wszystkim dla wszystkich, spraw, abyśmy za jego przykładem służyli bliźnim i dawali im odczuć Twoją ojcowską miłość. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Sebastian Mikołajczyk – nauczyciel religii w Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II w Lublińcu.